

Comisia juridică, numiri și imunități

Raport

asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (nr.131 din 17.03.2020) lectura II

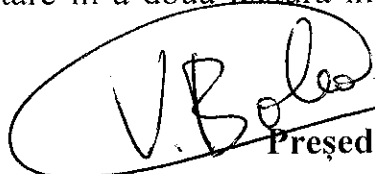
Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege a fost elaborat în vederea executării Hotărârii Curții Constituționale nr.2/2016 pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova și Hotărârea Curții Constituționale nr.28/2017 pentru interpretarea prevederilor articolului 98 alin.(6) în coroborare cu articolele 1, 56, 91, 135, 140 din Constituția Republicii Moldova. Proiectul de lege urmărește aducerea în concordanță a legislației naționale în conformitate cu Hotărârile Curții Constituționale citate mai sus, care prescrie că subiecți cu drept de sesizare ai Curții Constituționale sunt judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor. Totodată, se propune ca Consiliul Superior al Magistraturii să fie subiect cu drept de sesizare ai Curții Constituționale doar în raport cu actele normative care vizează sistemul judecătoresc.

Proiectul de lege a fost aprobat în primă lectură în ședința plenară din 21 mai 2020.

Pentru lectura a doua a fost examinat avizul Guvernului, avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului și amendamentele parvenite din partea deputaților. Decizia Comisiei aferent propunerilor și amendamentelor respective este reflectată în sinteză, care este parte componentă a prezentului Raport.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul unanim al membrilor prezenți (5 voturi pentru), propune proiectul de lege nr.131 din 17.03.2020 spre examinare și adoptare în a doua lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

 Vasile BOLEA
Președintele Comisiei

SINTEZA
amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(nr.131 din 17.03.2020)
lectura II

Nr. d/o	Textul părții constitutive a proiectului de lege la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul și conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei
1	<p>Art. I. – Codul jurisdicției constituționale nr.502/1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.53-54/597 din 28.09.1995), se modifică după cum urmează:</p> <p>2. La articolul 38 alineatul (1) litera d) se expune în următoarea redacție: „d) judecătoria/complete de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor;”</p>	<p>Deputatul Vasile Bolea La Art. I, pct.2, cuvântul „complete” se substituie cu cuvântul „completele”.</p> <p>Guvern La art. I pct. 2, în cuprinsul textului propus pentru art. 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale nr. 502/1995, din considerente de ordin gramatical, cuvântul „complete” trebuie redat sub forma „completele”.</p>	<p>Se acceptă La Art. I, pct.2, cuvântul „complete” se substituie cu cuvântul „completele”.</p>
2	<p>Art. II. – Legea nr.317/1994 cu privire la Curtea Constituțională (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.8/86 din 07.02.1995), se modifică după cum urmează:</p> <p>2. La articolul 25 litera d) se expune în următoarea redacție:</p>	<p>Deputatul Vasile Bolea La Art. II, pct.2, cuvântul „complete” se substituie cu cuvântul „completele”.</p> <p>Guvern La Art. II, pct.2, cuvântul „complete” se substituie cu cuvântul „completele”.</p>	<p>Se acceptă La Art. II, pct.2, cuvântul „complete” se substituie cu cuvântul „completele”.</p>

	„d) judecătorii/complete de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătorilor;”		
3	<p>Art. IV. – Legea nr.947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (Republicat: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.15-17/65 din 22.01.2013), se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 4 se completează cu alineatul (5¹) și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(5¹) Consiliul Superior al Magistraturii în calitate sa de autoritate de autoadministrare judecătorească și de garant al puterii judecătorești are dreptul de a sesiza Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității actelor juridice.”</p>	<p>Deputatul Vasile Bolea</p> <p>La Art. IV, pct.1, cuvintele „actelor juridice” se substituie cu cuvintele „actelor normative care vizează sistemul judecătoresc”.</p> <p>Guvern</p> <p>La art. IV, în textul normei preconizate pentru art. 4 alin. (5¹) din Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, cuvintele „actelor juridice” urmează a fi substituie cu cuvintele „actelor normative”. Or, prin Hotărârea nr. 2/2016, Curtea a precizat că „[...] competența instanței constituționale exercitată prin litera g) a articolului 135 din Constituție urmează a fi raportată la competența generală de exercitare a controlului constituționalității actelor normative cuprinsă la litera a) a aceluiași articol.” (§ 94). Totodată, cu referire la acordarea dreptului Consiliului Superior al Magistraturii de a sesiza Curtea Constituțională, urmează a se examina oportunitatea <i>circumscrierii dreptului</i> acestei entități de a sesiza <i>doar în raport cu actele normative care vizează sistemul judecătoresc sau interferează cu activitatea acestuia.</i></p>	<p>Se acceptă</p> <p>La Art. IV, pct.1, cuvintele „actelor juridice” se substituie cu cuvintele „actelor normative care vizează sistemul judecătoresc”.</p>
4	Art. V. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003 (Republicat: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.248-251/699	<p>Deputatul Vasile Bolea</p> <p>Art. V se expune în următoarea redacție:</p>	<p>Se acceptă în următoarea redacție</p> <p>Art. V se expune în următoarea redacție:</p>

<p>din 05.11.2013), se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Codul se completează cu articolul 6¹ și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„Articolul 6¹. Ridicarea excepției de neconstituționalitate</p> <p>(1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluținarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.</p> <p>(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:</p>	<p>„Art. V. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699) se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 7:</p> <p>alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluținarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.”;</p> <p>se completează cu alineatele (3¹)-(3³) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3¹) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:</p> <p>a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;</p> <p>b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;</p> <p>c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluținarea cauzei;</p>	<p>„Art. V. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699) se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 7:</p> <p>alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluținarea unei cauze, instanța de judecată, din</p>
---	--	--

<p>a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;</p> <p>b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;</p> <p>c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;</p> <p>d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.</p>	<p>d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.</p> <p>(3²) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână dezbaterile judiciare.</p> <p>(3³) Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (3¹), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.”</p> <p><i>Argumentare:</i></p> <p>Ținând cont de faptul că în procedura legislativă în Parlament este înregistrat proiectul de lege cu nr.305 din 2018, inițiativa legislativă a Guvernului, care la fel propune ajustarea Codului de procedură penală în sensul executării Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016, se propune preluarea modificărilor propuse de Guvern în proiectul de lege nr.305 din 2018 regăsite la Art. III pct.1 și încadrarea acestora în prezentul proiect de lege, a cărui obiect de reglementare este exclusiv executarea Hotărârii Curții Constituționale nr.2/2016 și Hotărârii Curții Constituționale nr.28/2017. Cu referire la excluderea propunerii de modificare a art.38 punctul 6) din Codul de procedură penală, menționăm că a fost acceptată poziția Guvernului expusă în avizul său asupra</p>	<p>oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.”;</p> <p>se completează cu alineatele (3¹)-(3³) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3¹) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:</p> <p>a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;</p>
---	--	--

<p>pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond.”</p> <p>2. Articolul 7 alineatul (3) se expune în următoarea redacție: art.7 alin.(3) se abrogă</p> <p>„(3) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.”</p> <p>3. Articolul 38 se completează punctul (6) și se expune în următoarea redacție: „6) sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității actelor juridice și asupra cazurilor excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice.”</p>	<p>prezentului proiect de lege, care indică că modificarea respectivă nu este necesară, întrucât instanțele judecătorești, inclusiv Curțile de Apel au dreptul să ridice excepția de neconstituționalitate din oficiu sau la cerere.</p> <p>Guvern</p> <p>La art. V, referitor la modificarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003:</p> <p>La pct. 1, în ceea ce privește formularea propusă pentru art. 61 alin. (1) și pct. 2, semnalăm că textele sunt identice, de aceea este necesar să se renunțe la unul din acestea. Totodată, referitor la soluțiile legislative cuprinse la pct. 1 și 2, precizăm că modificări în acest sens au fost propuse de către Guvern în proiectul inițiativei legislative înregistrat în Parlament cu nr. 305 din 10 septembrie 2018, proiect care a fost aprobat în prima lectură la data de 11 octombrie 2018. Prin urmare, având în vedere modificările propuse la textul art. 7 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 prin art. III din acel proiect de lege (inițiativa nr. 305), este necesar a fi revizuite modificările propuse prin prezentul proiect în această parte.</p> <p>La pct. 3, modificările propuse la art. 38, în sensul de a completa textul acestuia cu pct. 6), prin care se acordă curților de apel dreptul de a ridica excepția de neconstituționalitate, sunt inoportune. În același timp, semnalăm că aceste modificări dublează alte prevederi.</p>	<p>b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;</p> <p>c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;</p> <p>d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.</p> <p>(3²) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de</p>
---	---	--

	<p>Or, dreptul de a ridica excepția de neconstituționalitate aparține tuturor instanțelor judecătorești, respectiv judecătorilor din cadrul acestora. În respectiva logică, dublări similare s-ar cere și la conținutul art. 36 și 39 din cod, care reglementează competența judecătorilor și a Curții Supreme de Justiție.</p> <p>Mai mult decât atât, constatăm că, în formularea propusă, norma de la pct. 6) extinde dreptul Curții de apel de a sesiza Curtea Constituțională nu doar prin ridicarea excepțiilor de neconstituționalitate, dar și de a sesiza „<i>in abstracto</i>”, fapt ce contravine Constituției Republicii Moldova și Hotărârii Curții Constituționale nr. 2/2016. Or, textul normei reglementează două situații, fie Curtea de apel sesizează Curtea Constituțională cu referire la orice act, fie sesizează instanța de jurisdicție constituțională prin intermediul instituției excepției de neconstituționalitate.</p> <p>Suplimentar, apreciem că în textul normei în discuție sunt utilizate în mod greșit noțiunile „acte juridice” și „cazuri de neconstituționalitate”, motiv pentru care urmează a fi reformulate.</p>	<p>neconstituționalitate se amână dezbaterile judiciare.</p> <p>(3³) Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (3¹), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere. Încheierea instanței este definitivă, însă argumentele dezacordului cu ea pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond.”</p>
--	--	---

Vasile BOLEA,
Președintele Comisiei